

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 311/2025-123

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duřu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED]

[REDACTED],
zastúpenej JUDr. Andrejom Garom, advokátom, Štefánikova 14, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/12/2021 z 20. apríla 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/23/2022 z 5. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. augusta 2024 domáhala vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež práva garantovaného čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Totožnou ústavnou sťažnosťou sa sťažovateľka zároveň domáhala vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 a 4 ústavy a taktiež práv garantovaných čl. 3, čl. 6 ods. 1, 3 písm. a), b), c) a d) dohovoru, čl. 8 dohovoru a napokon čl. 3 a čl. 37 písm. b) Dohovoru o právach dieťaťa uznesením najvyššieho súdu uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľka navrhla obe napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, pričom zároveň navrhla prikázať krajskému súdu, aby ju ihneď prepustil z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu. Vo vzťahu k najvyššiemu súdu žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 25 000 eur. Žiada aj o priznanie trov konania pred ústavným súdom. V prípade prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie navrhla odložiť vykonateľnosť uznesenia krajského súdu do času právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 36Tk/4/2019 z 27. novembra 2020 uznaná vinnou z obzvlášť závažného zločinu vraždy

podľa § 145 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona, a to na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku. Zato bol sťažovateľke podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona, § 117 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j) Trestného zákona uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 4 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých (§ 117 ods. 4 Trestného zákona). Rozsudkom okresného súdu bola sťažovateľke zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložená povinnosť na náhradu škody poškodenej [REDAKOVANÉ] vo výške 2 800,30 eur, zároveň podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku bola poškodená so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na civilný proces.

3. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie sťažovateľka, ako aj jej zákonní zástupcovia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a tiež jej sestra [REDAKOVANÉ]. O ich odvolaniach rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ich podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol. Dovolanie, ktoré podala sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, odmietol najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Ústavný súd považuje za potrebné na tomto mieste sa vyjadriť k obsahu ústavnej sťažnosti, ktorú sťažovateľka podala v rozsahu 225 strán (!), pričom v značnej miere ide o kopírovanie rozsiahlych podaní sťažovateľky z konaní pred všeobecnými súdmi, čo v značnej miere sťažuje efektívnosť ústavného súdu pri identifikovaní konkrétnych námietok ústavnoprávnej povahy a nijako nezvyšuje kvalitu argumentácie. Konkrétne sťažovateľka na stranách 3 až 29 ústavnej sťažnosti predkladá námietky, ktorými bolo odôvodnené jej odvolanie, ako aj odvolania osôb, ktoré odvolanie podali v jej prospech. Ďalej na stranách 29 až 55 ústavnej sťažnosti kopíruje argumentáciu, ktorou odôvodňovala naplnenie príslušných dovolacích dôvodov v intenciách § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ide o nadbytočný text, keďže odvolacie, ako aj dovolacie námietky vyplývajú z príloh k ústavnej sťažnosti a z napadnutých rozhodnutí.

5. Až od strany 58 sťažnosti sťažovateľka odôvodňuje ústavnú sťažnosť „konkrétnymi skutkovými a právnymi dôvodmi, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľky.“. V iniciálnej časti svojej konkrétnej sťažnostnej argumentácie (strany 58 až 66) sťažovateľka vo všeobecnej rovine popisuje z pohľadu príslušnej judikatúry, výkladu ustanovení Trestného poriadku, ústavy a dohovoru, čo sa považuje za zásadné porušenie práva na obhajobu. V tejto časti sťažnostnej argumentácie sťažovateľka neuvádza akýkoľvek skutkový, právny, resp. procesný súvis medzi predneseným doktrínálnym výkladom zásadného porušenia práva na obhajobu vo všeobecnej rovine a jej trestnou vecou.

6. Až v ďalších častiach sťažnosti sťažovateľka konkretizuje svoje námietky proti napadnutým uzneseniam. Prvou z nich je námietka o absencii zachovania totožnosti skutku medzi výrokovou časťou uznesenia o vznesení obvinenia, obžalobou prokurátora a rozsudkom okresného súdu. V tejto súvislosti uvádza, že prokurátor v rámci obžaloby neuviedol žiadne konkrétne konanie, ktorým mala spôsobiť následok v podobe smrti poškodeného. Z dôvodu, že skutok uvedený v obžalobe prokurátora nebol riadne vymedzený, malo byť sťažovateľke fakticky znemožnené efektívne formulovanie a kladenie otázok v rámci výsluchov uskutočnených v konaní pred súdom,

čím podľa jej názoru malo dôjsť k zásadnému porušeniu jej práva na obhajobu. Keďže časť jej konania bola nad rámec obžaloby doplnená až vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu, sťažovateľke nebolo známe, proti akému trestnoprávne relevantnému konaniu sa mohla a mala obhajobou brániť, keďže o tom po celý čas súdneho konania nemala vedomosť. Sťažovateľka zastáva názor, že spôsob použitia nožov pri páchaní následku mal byť nesporne opísaný už v rámci podanej obžaloby detailným spôsobom, k čomu však podľa jej názoru nedošlo. V naznačenom smere argumentuje v prospech porušenia svojho základného práva na obhajobu formulovaného v rámci čl. 50 ods. 3 ústavy. Už v rámci odvolacieho konania pritom sťažovateľka tvrdila, že v najzásadnejšej časti obžaloba nemala ťažiskovú náležitosť, a to uvedený spôsob, ako sa mal skutok stať. Namietaná neúplnosť obžaloby mala podľa názoru sťažovateľky spôsobiť nezákonnosť a nespravodlivosť celého súdneho procesu, a to najmä z pohľadu už zmieneného porušenia jej základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy. Sťažovateľka je toho názoru, že ochranu označenému základnému právu neposkytol a závažné pochybenia súdov nižšieho stupňa nenapravil ani najvyšší súd v konaní o jej dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku, keď v naznačenom smere odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu týkajúce sa zachovania totožnosti skutku aj pri čiastočnej totožnosti konania, resp. čiastočnej totožnosti následku. Tieto závery okresného súdu formulované v rámci odôvodnenia jeho rozsudku považuje sťažovateľka za absurdné a svojvoľné.

7. Sťažovateľka sa nestotožňuje so záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého bola totožnosť skutku zachovaná, a na rozdiel od najvyššieho súdu trvá na námietke o absencii zákonnej náležitosti obžaloby podľa § 235 písm. c) Trestného poriadku. Rovnako trvá na námietke, že v skutkovej vete obžaloby mal byť uvedený druh zavinenia, pričom v nadväznosti na tieto nedostatky boli významne obmedzené jej obhajobné práva. Sťažovateľka v naznačenom smere argumentuje najmä tým, že parciálnym právom vyplývajúcim z práva na obhajobu je právo v každom štádiu trestného konania vedieť, z čoho je obvinená, a to po skutkovej, ako aj po právnej stránke. Podľa jej názoru už okresný súd nekonal nestranné, keď obžalobu prokurátora v časti skutkovej vety vo výroku svojho rozsudku sám iniciatívne doplnil, pričom ju mal pre nesplnenie zákonných náležitostí odmietnuť, resp. ju mal z týchto dôvodov spod obžaloby prokurátora v celom rozsahu oslobodiť. Touto argumentáciou okrem už zmieneného čl. 50 ods. 3 ústavy namieta tiež porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež čl. 6 ods. 1, 3 písm. a), b) dohovoru.

8. V ďalších častiach ústavnej sťažnosti sa sťažovateľka vyjadruje k odmietnutiu dôkazov obhajoby všeobecnými súdmi. Sťažovateľka sa nestotožňuje s argumentáciou najvyššieho súdu obsiahnutou v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k nenaplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. K nevykonaniu dôkazov navrhovaných obhajobou sťažovateľka rozsiahlo cituje jednotlivé zákonné ustanovenia a judikatúru najvyšších súdnych autorít, pričom opakuje svoju argumentáciu uplatnenú v dovolaní v prospech naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V tomto smere v podstate iba rekapituluje jednotlivé body svojich návrhov na doplnenie dokazovania, ktoré podala ešte v priebehu hlavného pojednávania, pričom následne doslovne opakuje dovolaciu argumentáciu v tomto smere (strany 89 až 103 ústavnej sťažnosti). V nadväznosti na uvedené sťažovateľka pripomína arbitrárnosť záverov okresného súdu o tom, že väčšina ňou navrhovaných dôkazov sa týkala okolností, ktoré boli už zistené prostredníctvom iných dôkazov, pričom sa rovnako nestotožňuje s tým, že dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní okresný súd hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení, a to jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Z tejto časti ústavnej

sťažnosti implicitne vyplýva, že sťažovateľka namieta najmä to, že najvyšší súd v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia deklaroval, že súdy nižších stupňov sa jej návrhmi dôsledne zaoberali, pričom ich odmietnutie podrobne a precízne odôvodnili. Aj prostredníctvom tejto sťažnostnej argumentácie sťažovateľka argumentuje v prospech porušenia čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré v tejto parciálnej časti dopĺňa najmä porušením čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru.

9. Sťažovateľka ďalej argumentuje, že k zásadnému porušeniu jej práva na obhajobu, na ktoré najvyšší súd v napadnutom uznesení nereflektoval, došlo aj tým, že okresný súd na hlavnom pojednávaní pripustil účasť odborného konzultanta obžaloby, pričom následne odmietol znalecký posudok obhajoby. Moment pripustenia odborného konzultanta MUDr. Františka Štullera, PhD., na stranu obžaloby v priebehu hlavného pojednávania vniesol do konania prvok významnej nerovnosti strán a zapríčinil aj popretie princípu rovnosti zbraní. Zároveň namieta, že okresný súd odborného konzultanta na strane obhajoby nepripustil s odôvodnením, že obhajoba nie je orgánom činným v trestnom konaní. Sťažovateľka v dovolacom konaní argumentovala, že prokurátor v konaní pred súdom už nedisponuje procesným postavením orgánu činného v trestnom konaní, ale výlučne strany trestného konania, pričom v súdnej časti trestného konania už nie je oprávnený vydávať vlastné opatrenia o pribratí odborného konzultanta, preto okresný súd nezákonne a v rozpore s Trestným poriadkom aproboval predmetné opatrenie prokurátora vlastným opatrením, ktorým účasť odborného konzultanta na strane obžaloby na hlavnom pojednávaní pripustil. Podľa sťažovateľky odborný konzultant pribratý do súdnej časti trestného konania takýmto paaktom prokurátora neverbálne v priebehu hlavného pojednávania ovplyvňoval výpovede jeho kolegov znalcov, čo zvýraznilo nerovnosť procesných strán v súdnej časti trestného konania. Sťažovateľka zdôrazňuje, že krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia na jednej strane paradoxne uvádza, že okresný súd nemal prítomnosť odborného konzultanta na strane obžaloby pripustiť, na strane druhej však uvádza, že šlo iba o jeho formálnu prítomnosť na hlavnom pojednávaní, a to bez jeho reálnej možnosti zasiahnuť do materiálnej dôkaznej situácie tvoriacej podklad rozsudku okresného súdu. Sťažovateľka je presvedčená, že takáto účasť odborného konzultanta na strane obžaloby sa mala pretaviť do revidujúceho rozhodnutia krajského súdu v odvolacom konaní. Podľa názoru sťažovateľky sa tvrdenie krajského súdu o formálnej účasti odborného konzultanta na hlavnom pojednávaní nezakladá na pravde, čo uviedla aj ako jeden zo svojich dovolacích argumentov, pričom zdôraznila, že prokurátor s odborným konzultantom, ktorého na jeho stranu pripustil okresný súd, riadne a intenzívne komunikoval aj v priebehu dokazovania tvoriaceho podklad jeho meritórneho rozhodnutia. V uvedenom smere tak sťažovateľka poukazuje na porušenie zásady kontradiktórnosti. Procesná výhoda prokurátora na strane obžaloby nebola na strane obhajoby ničím vyvážená. V ďalších častiach ústavnej sťažnosti sťažovateľka argumentuje tým, že najvyšší súd konajúci v poslednej inštancii tieto závažné porušenia práv sťažovateľky žiadnym spôsobom nenapravil a dovolanie sťažovateľky v tomto smere svojvoľne odmietol, a to bez náležitého vysporiadania sa s jej relevantnými argumentmi.

10. Dôvodnosť svojej ústavnej sťažnosti ďalej sťažovateľka odôvodňuje nezákonným postupom pri obstaraní znaleckého posudku v prípravnom konaní, a to konkrétne od znalca doc. MUDr. Krajčoviča (č. 44/2019). V dovolaní upozorňovala najvyšší súd, že menovaný znalec obišiel § 155 Trestného poriadku o prehliadke tela, keď v ústave na výkon trestu odňatia slobody sám vykonal prehliadku tela sťažovateľky, a to bez toho, aby o tomto procesnom úkone bol upovedomený jej obhajca, pričom výsledky namietanej prehliadky tela ďalej slúžili ako podklad jeho znaleckého

posudku. Podľa dovolacej argumentácie sťažovateľky okresný súd, ako aj krajský súd namietaný postup tohto znalca vo svojich rozhodnutiach bagatelizovali, pričom nad zákonnosť obstarania dôkazu povýšili normatívne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich znaleckú činnosť. Sťažovateľka v dovolaní upozornila najvyšší súd, že aj podľa jeho rozhodovacej praxe je takýto nezákonný procesný postup pri obstaraní znaleckého posudku potrebné odmietnuť, keďže inštitúty typické pre trestné konanie nemožno obchádzať prostredníctvom neprocesných inštitútov.

11. Porušenie svojho práva na obhajobu sťažovateľka vníma aj v kontexte toho, že všeobecné súdy interpretovali v jej neprospech skutočnosť, že v prípravnom konaní využila svoje zákonné právo odmietnuť vypovedať a vypovedala až v priebehu hlavného pojednávania. Konkrétne poukázala najmä na obsah odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktorému vyčítala, že interpretoval neskoršie načasovanie jej výpovede v prospech uznania jej viny a pod. Argumentuje aj tým, že hoci v prípravnom konaní nevypovedala, vo vyšetrovacom spise sa nachádzalo množstvo iných autentických dôkazov (napr. telefonát na tiesňovú linku, telefonát matke, svedkovi Bitušikovi a pod.), ktorých bola ona prameňom a ktoré boli zabezpečené práve v iniciálnych častiach trestného konania. Sťažovateľka v dovolaní jasne vysvetlila, prečo až výsluch na súde považovala za vhodný prostriedok svojej obrany. V kontexte tejto sťažostnej námietky sťažovateľka argumentuje v prospech porušenia svojich práv podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 50 ods. 4 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak okresný súd označil jej výpoveď za nepravdivú a nevierohodnú a krajský súd dokonca za „jednoduché detské klamstvo“, z toho je zrejmé, že ich závery nemali oporu vo vykonanom dokazovaní. V konkrétnom sťažovateľka poukazuje najmä na závery znaleckých posudkov Miroslavy Švrlovej a PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD., ktoré uvádzajú, že sťažovateľka nemá sklony ku konfabulácii, pričom jej všeobecná, ako aj špecifická vierohodnosť nie je narušená. V totožnom kontexte je potrebné interpretovať aj výsledky overenia pravdivosti polygrafom, ktoré preukazujú, že lož u nej nebola identifikovaná a sťažovateľka nevykazuje známky klamlivého správania. Sťažovateľka sa nestotožňuje s tým, že namietané hodnotenie jej výpovede zo strany okresného súdu, ako aj krajského súdu nebolo v rámci napadnutého uznesenia zo strany najvyššieho súdu posúdené ako nenaplnňajúce žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

12. Sťažovateľka v dovolaní namietala aj zásadné porušenie svojho práva na obhajobu v dôsledku rozšírenia prísnejšieho posúdenia skutku zo strany okresného súdu, a to bez včasného upozornenia obhajoby podľa § 284 ods. 2 Trestného poriadku, a teda bez poskytnutia dostatočnej lehoty na prípravu obhajoby. Podľa jej názoru posúdenie jej konania ako spáchaného nielen surovým, ale tiež trýznivým spôsobom bolo prísnejším posúdením konania, než bolo právne kvalifikované v obžalobe, o ktorej rozhodoval okresný súd, pričom k takému posúdeniu konania došlo na základe dôkazov, ktoré však boli známe už v čase podania obžaloby. Podľa sťažovateľky napriek zaradeniu oboch spôsobov konania pod totožný kvalifikačný znak závažnejšieho spôsobu konania podľa § 138 písm. c) Trestného poriadku v prípade kumulácie surového a trýznivého spôsobu ide o prísnejšiu právnu kvalifikáciu stíhaného skutku, pričom vo vzťahu k okresným súdom doplnenému trýznivému spôsobu jej konania tak objektívne nemohlo prebehnúť riadne dvojstupňové konanie. Nestotožňujúc sa s názorom dovolacieho súdu, že § 284 ods. 2 Trestného poriadku prichádza do úvahy iba v prípade, ak sa stíhaný skutok posudzuje podľa prísnejšieho, a teda nie totožného ustanovenia zákona, sa sťažovateľka domnieva, že zo strany najvyššieho súdu došlo prostredníctvom uvedenej argumentácie k porušeniu jej práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. a)

dohovoru širšie koncipovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru a čiastočne tiež práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru. V konečnom dôsledku malo dôjsť aj k porušeniu jej práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

13. Ďalšia dovolacia námietka sťažovateľky sa týkala arbitrárnosti rozsudku okresného súdu, ako aj selektívneho hodnotenia dôkazov zo strany súdov prvej a druhej inštancie. Na rozdiel od konajúcich súdov podľa názoru sťažovateľky jej vina nevyplýva zo žiadneho z vykonaných dôkazov a žiadny relevantný dôkaz o jej vine obžaloba nepredložila, a preto bolo potrebné aplikovať procesné pravidlo *in dubio pro reo*. Úvahy okresného súdu vzťahujúce sa na voľné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku považuje sťažovateľka za prejav ľubovôle. Sťažovateľka už v dovolaní zdôraznila, že sa nedomáhala v dovolacom konaní hodnotenia dôkazov vo svoj prospech, ale výlučne poukázala na nelogickosť, jednostrannosť a svojvôľu okresného súdu pri odôvodňovaní jeho rozsudku. V každom jednotlivom prípade, v ktorom mal okresný súd na výber z viacerých skutkových alternatív, vždy bral do úvahy len taký priebeh a výklad, ktorý bol v neprospech sťažovateľky. V ďalších častiach ústavnej sťažnosti sťažovateľka argumentuje najmä tým, čo z pohľadu hodnotenia dôkazov vyčítala odvolaciemu súdu v dovolacom konaní. Sťažovateľka sa ohradzuje proti záveru dovolacieho súdu, ktorý vyhodnotil tieto dovolacie námietky sťažovateľky ako domáhanie sa revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, čo mu však v intenciách § 371 ods. 1 písm. i) časti vety za bodkočiarkou Trestného poriadku neprináleží. Sťažovateľka zastáva názor, že tieto dovolacie námietky mali byť správne subsumované pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a teda pod zásadné porušenie jej práva na obhajobu, keďže arbitrárne odôvodnenie rozsudku a selektívne hodnotenie dôkazov zo strany súdov nižších stupňov jej prakticky znemožnili efektívny výkon obhajoby v trestnom konaní.

14. Porušenie svojho práva na obhajobu sťažovateľka napokon argumentovala už v dovolaní tým, že v priebehu trestného konania bolo nesporne preukázané, že dochádzalo k neoprávnenej manipulácii s dôkazmi a ich odstraňovaniu, k čomu však konajúce súdy nezaujali žiadne stanovisko. Neoprávnenú manipuláciu s dôkazmi, resp. odstraňovanie dôkazov sťažovateľka následne opisuje na stranách 147 až 149 ústavnej sťažnosti, pričom napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v uvedenom smere vyčíta najmä to, že jej námietky posudzoval ako revíziu skutkových zistení súdov nižších stupňov, s čím sa však sťažovateľka nestotožňuje, pričom zastáva názor, že ňou uvádzanou manipuláciou s dôkazmi došlo k zásahu do jej práva na obhajobu, a teda v uvedených súvislostiach namieta najmä porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a napokon čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru.

15. Vo vzťahu k záveru o nenaplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sťažovateľka napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu opätovne vyčíta spôsob, akým posúdil nezákonnosť dôkazov vykonávaných na hlavných pojednávaníach za prítomnosti odborného konzultanta na strane obžaloby, nezákonnosť znaleckého posudku, ktorého podkladom bolo obchádzanie § 155 Trestného poriadku, ako aj ďalších znaleckých posudkov (identifikovaných na s. 164 a nasl. ústavnej sťažnosti), nezákonnosť dôkazu odpočúvaním telekomunikačnej prevádzky medzi sťažovateľkou a jej matkou, ktorého prepis sa nachádza na č. 1. 1483 a nasl. a ktorý konajúce súdy dezinterpretovali. Vo vzťahu k tomuto namieta primárne skutočnosť, že bol obstaraný v rozpore so zákonom, a teda nemal byť konajúcimi súdmi ani vykonaný, keďže zachytením predmetného rozhovoru podľa právnych predpisov upravujúcich výkon väzby došlo opätovne k obchádzaniu príslušných ustanovení Trestného poriadku o obstarávaní dôkazov, a to

najmä § 115 Trestného poriadku. Vykonaním dôkazu zachytávajúceho rozhovor medzi sťažovateľkou a jej matkou počas výkonu väzby sťažovateľky táto namieta porušenie čl. 8 dohovoru. Sťažovateľka rovnako namieta, že konajúce súdy obhliadku miesta činu nesprávne deklarovali ako domovú prehliadku, na ktorej výkon však podľa jej názoru neboli splnené zákonné podmienky, a teda sťažovateľka ďalej namieta nezákonnosť domovej prehliadky. Zdôrazňuje, že orgány činné v trestnom konaní mali povolený len vstup do obydlia, ktorý však nie je „biankošekom“ na faktické vykonanie domovej prehliadky. Najvyšší súd však podľa jej názoru vôbec nezareagoval na významné argumenty sťažovateľky, podľa ktorých osoby vykonávajúce obhliadku miesta činu pri tejto robili aj úkony, ktoré neboli oprávnené robiť, a to napr. prehľadávať úložné priestory, čo nebolo spôsobilým objektom obhliadky miesta trestného činu formou voľného pozorovania, a teda nie prehľadávania. Tým, že najvyšší súd nevyhovел námietkam sťažovateľky týkajúcim sa naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, podľa jej názoru zasiahol nielen do práva podľa čl. 8 dohovoru, ale tiež podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže jej odsúdenie bolo založené v rozhodujúcej miere na nezákonných dôkazoch, resp. dôkazoch vychádzajúcich z nezákonných dôkazov.

16. V ďalších častiach ústavnej sťažnosti sťažovateľka namieta nesprávne posúdenie dovolacej námietky spočívajúcej v neodôvodnenom použití § 117 ods. 3 Trestného zákona v jej prípade, a teda uložení trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, a cituje svoju dovolaciu argumentáciu týkajúcu sa tohto dovolacieho dôvodu. Podľa jej názoru najvyšší súd bez toho, aby náležite reagoval na relevantné argumenty, poznamenal, že použitím § 117 ods. 3 Trestného zákona sa konajúce súdy náležite vysporiadali aj s touto dovolacou námietkou, pričom poukázal na závery rozsudku okresného súdu, a teda nereflektoval na ňou namietanú argumentáciu, že v konkrétnom prípade na dosiahnutie účelu trestu postačovalo použitie § 117 ods. 1 Trestného zákona, v kontexte čoho nad rámec porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru argumentuje aj v prospech porušenia čl. 3 dohovoru upravujúceho zákaz mučenia či iného neľudského a ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania bez ohľadu na okolnosti prípadu a správanie obete [čl. 3 a čl. 37 písm. b) Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 16 ods. 2 ústavy].

17. Sťažovateľka napokon v ústavnej sťažnosti (s. 195 a nasl.) argumentuje v prospech právomoci ústavného súdu na prerokovanie svojej ústavnej sťažnosti aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu, a to v kontexte záverov, ktoré vyplývajú z rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 505/2022 a III. ÚS 412/2020, v ktorých ústavný súd preskúmaval arbitrárne rozhodnutia odvolacích súdov v trestnom konaní, keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je možné podať iba z dôvodov taxatívne vymedzených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré nepostihujú arbitrárnosť skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu. Túto argumentáciu sťažovateľka podporuje tým, že najvyšší súd pri posudzovaní jej dovolacích námietok opakovane uviedol, že ide o námietky skutkového charakteru, a preto sa nimi odmietol bližšie zaoberať. Sťažovateľka preto namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu a jeho zjavne mylným a arbitrárnym skutkovým záverom, ktoré následne sumarizuje a vo vzťahu k nim ponúka vlastné hodnotenie jednotlivých dôkazov. Tieto jej sťažnostné námietky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sú v podstate identické ako jej sťažnostné námietky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva prevažne v námietkach skutkového, právneho a procesného charakteru, ktoré smerujú proti konaniu a rozsudku okresného súdu, vo vzťahu ku ktorému už sťažovateľka využila jej dostupné právne prostriedky ochrany (odvolanie, resp. dovolanie). Ústavný súd pripomína a upriamuje pozornosť sťažovateľky na to, že s poukazom na § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti. Ak sťažovateľka vyjadruje nespokojnosť aj s rozsudkom okresného súdu, je právomoc ústavného súdu zúžená na prieskum napadnutých rozhodnutí opravných súdov z toho pohľadu, ako sa vysporiadali s námietkami sťažovateľky v konaniach a rozhodnutiach o ňou uplatnených opravných prostriedkoch.

19. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu zastáva sťažovateľka názor o danej právomoci ústavného súdu na prejednanie jej ústavnej sťažnosti v tomto rozsahu, a to v podstatnom najmä z dôvodu, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je možné podať iba z dôvodov taxatívne vymedzených § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré nepostihujú arbitrárnosť skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu. Sťažovateľka podotkla, že najvyšší súd pri posudzovaní jej dovolacích námietok opakovane uviedol, že ide o námietky skutkového charakteru, z týchto dôvodov sa nimi odmietol bližšie zaoberať. Sťažovateľka krajskému súdu vyčíta aj určité deficity v procese hodnotenia dôkazov, v dôsledku čoho nemalo dôjsť k ustáleniu zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý bola odsúdená, ako aj neaplikovanie procesného pravidla *in dubio pro reo*.

20. Sťažnostné námietky týkajúce sa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v dovolacom konaní sú zamerané proti spôsobu, akým sa najvyšší súd vysporiadal s naplnením (resp. podľa sťažovateľky s nenaplnením) dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku na podklade argumentov, ktorými sťažovateľka napádala rozsudok okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu o zamietnutí jej odvolania. V tomto smere je potrebné pripomenúť, že dovolanie sťažovateľky bolo podané z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) a napokon písm. h) Trestného poriadku.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením krajského súdu:

21. V zmysle dlhodobo ustálenej judikatúry ústavného súdu vzťahujúcej sa na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy vo všeobecnej rovine platí, že ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ústavy poskytuje ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za splnenia podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne (m. m. napr. IV. ÚS 672/2023, IV. ÚS 67/2024).

22. Vo všeobecnosti ústavný súd vo vzťahu k sťažnostným námietkam týkajúcim sa rozhodnutí odvolacieho súdu v trestnom konaní (proti ktorým bolo podané dovolanie) stabilne konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti z dôvodu nedostatku jeho právomoci. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút dovolania proti právoplatným

rozhodnutiam vydaným v trestnom konaní poskytuje široký priestor na uplatnenie námietok týkajúcich sa prípadných procesných a právnych pochybení prvostupňového, resp. druhostupňového súdu, ktoré potenciálne môžu predstavovať zásahy do základných práv a slobôd odsúdeného. Rozhodovanie o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku patrí vždy najvyššiemu súdu. Sťažovateľka teda disponovala možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového aj druhostupňového súdu prostredníctvom mimoriadneho riadneho opravného prostriedku, ktorého podanie aj využila, pričom o tomto jej dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením. Ochrana základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám sťažovateľky tak bol v konkrétnom prípade oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd v rámci dovolacieho konania. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľky uplatnené proti postupu a napadnutému uzneseniu krajského súdu (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čo zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

23. Vo vzťahu k možnosti vecného prieskumu uznesenia krajského súdu (napadnutého dovolaním) v konaní o ústavnej sťažnosti ústavný súd v recentných rozhodnutiach jasne uviedol, že vecný prieskum rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (dovolaním) je možný v konaní o ústavnej sťažnosti len v rozsahu takých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť pred „iným súdom“, ktorým treba v okolnostiach danej veci rozumieť súd dovolací – najvyšší súd (m. m. napr. IV. ÚS 404/2022). Inak povedané, ak bolo rozhodnutie o dovolaní negatívne, má sťažovateľka pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. Pokiaľ však ide o námietky proti rozhodnutiu napadnutému dovolaním, ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní, je možné ich uplatniť súčasne v ústavnej sťažnosti. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti je v takom prípade považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde; porov. IV. ÚS 404/2022 – publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 84/2022). Tento záver teda platí aj pre prípad, ak existovali námietky neuplatniteľné prostredníctvom dovolania (m. m. napr. IV. ÚS 19/2024).

24. Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľky zastáva názor, že žiaden z dôvodov posudzovanej ústavnej sťažnosti nezakladá právomoc ústavného súdu na opakovaný alebo ďalší prieskum napadnutého uznesenia krajského súdu. Všetkými sťažnostnými námietkami uplatnenými proti odvolaciemu rozhodnutiu krajského súdu sa mohol a zároveň mal zaoberať najvyšší súd v rámci dovolacieho konania, a to minimálne v rozsahu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako to napokon sťažovateľka na viacerých miestach sama uvádza, keď argumentuje, že nedostatočné a arbitrárne odôvodnenie rozhodnutia o jej odvolaní vrátane selektívneho hodnotenia dôkazov v neprospech sťažovateľky viedlo v konečnom dôsledku k zásadnému porušeniu jej práva na obhajobu (IV. ÚS 546/2020 a nadväzujúca judikatúra).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu:

25. Napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky s poukazom na § 382 písm. c) Trestného poriadku, a teda z dôvodu, že najvyšší súd nevidel naplnenie sťažovateľkou uplatnených dovolacích dôvodov, ako ani akéhokoľvek iného dovolacieho dôvodu, keďže najvyšší

súd v zásade nie je viazaný subsumovaním dovolacej argumentácie odsúdeného pod ním označený dôvod dovolania v intenciách § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

26. Ústavný súd je z pohľadu ústavnoprávneho prieskumu dovolacích rozhodnutí najvyššieho súdu konzistentný v tom, že rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu týkajúca sa naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorej pod vymedzený dovolací dôvod možno (s výnimkou dovolania podaného ministrom spravodlivosti) subsumovať výlučne námietky právneho charakteru, a teda nikdy nie námietky skutkové, je nielen konštantná, ale aj zákonná a ústavnoprávne udržateľná, čo priamo vyplýva zo znenia § 371 ods. 1 písm. i) časti vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, podľa ktorej „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“. Aj z uvedeného dôvodu ústavný súd podrobil prieskumu najmä tú časť argumentácie sťažovateľky, ktorou táto svojím skorším dovolaním napádala uznesenie odvolacieho súdu v kontexte právnom, a nie skutkovom.

27. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval nenaplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o tvrdenom porušení práva sťažovateľky na obhajobu zásadným spôsobom. Ako prvú námietku naplnenia tohto dovolacieho dôvodu sťažovateľka uvádzala nezachovanie totožnosti skutku, pre ktorý jej bolo vznesené obvinenie, so skutkom, pre ktorý na ňu bola podaná obžaloba, a následne so skutkovou vetou uvedenou v rozsudku okresného súdu. Najvyšší súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením okresného súdu a krajského súdu a nad ich rámec doplnil: *«porovnaním skutkov uvedených v uznesení o vznesení obvinenia, v podanej obžalobe i v skutkovej vete rozsudku prvostupňového súdu je zrejmé, že v týchto je zachovaná totožnosť konania spočívajúca v tom, že obvinená poškodeného bodala nožom a totožnosť následku spočívajúcom v smrti poškodeného následkom zranení spôsobených obvinenou. Nie je pritom pravdivým tvrdenie obvinenej, že v skutku uvedenom v podanej obžalobe nie je uvedené žiadne jej konanie, ktorým by mala spôsobiť následok spočívajúci v zraneniach a smrti poškodeného, nakoľko v skutkovej vete obžaloby je jasne uvedené, že obvinená dvoma nožmi spôsobila poškodenému [redacted] najmenej 49 bodných, resp. bodno-rezných poranení, pričom došlo aj k opakovanému zasiahnutiu vnútorných orgánov, v dôsledku čoho sa u poškodeného rozvinul hemoragicko-traumatický šok a poškodený bezprostredne po útoku zomrel. Inými slovami, samotná skutočnosť, že skutok popísaný v obžalobe a skutok uvedený v skutkovej vete rozsudku prvostupňového súdu nie sú „od slova do slova“ totožné, nemá za následok nezachovanie totožnosti skutku. Ak teda obvinená tvrdí, že v obžalobe nie je popísané žiadne jej konanie, potom v podstate tvrdí, že spôsobenie 49 bodných, resp. bodno-rezných rán poškodenému nie je žiadnym protiprávnym konaním, resp. že zasadenie najmenej 49 bodných, resp. bodno-rezných rán poškodenému nie je konaním. Konaním sa pritom v zmysle trestného práva rozumie prejav vôle trestnoprávne zodpovedného subjektu vo vonkajšom svete (Ivor, J. a kol. Trestné právo hmotné. Všeobecná časť. Bratislava : Iura Edition, 2006, s. 113).»*

28. Sťažovateľka pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku subsumovala aj odmietnutie vykonania niektorých ňou navrhnutých dôkazov. Najvyšší súd odkázal na odôvodnenia konajúcich súdov, a to najmä okresného súdu, ktorý sa v rozsudku dostatočne a podrobne zaoberal odmietnutím sťažovateľkou navrhovaných dôkazov. Najvyšší súd ani v tomto prípade nevidel naplnenie predmetného dovolacieho dôvodu, pričom uviedol, že „za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení

oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku.“. K námietke sťažovateľky o pribratí odborného konzultanta do konania v priebehu hlavného pojednávania na strane obžaloby najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: „odborný konzultant pribratý do konania prokurátorom sa zúčastnil na troch termínoch hlavného pojednávania, pričom zo zápisníc z týchto hlavných pojednávanií nie je zrejmé, že by akýmkoľvek spôsobom zasahoval do priebehu hlavného pojednávania, že by sám kládol otázky a pod. Pokiaľ obvinená v tejto súvislosti tvrdila, že odborný konzultant aj neverbálne ovplyvňoval prítomných znalcov, potom nie je zrejmé, z akého dôvodu túto skutočnosť či už obvinená samotná alebo jej obhajcovia nenamietali na hlavnom pojednávanií a nežiadali o zaprotokolovanie tejto skutočnosti do zápisnice o hlavnom pojednávanií alebo o akýkoľvek iný zásah prvostupňového súdu.“ Najvyšší súd v tejto súvislosti vyhodnotil, že „Samotná obvinená tak v podanom dovolaní konštatuje, že prítomnosť odborného konzultanta žiadnym spôsobom nemohla ovplyvniť priebeh hlavného pojednávania ani zasiahnuť do jej práva na obhajobu, a to už vôbec nie zásadným spôsobom, čím sama potvrdila, že ani táto jej dovolacia námietka nemôže odôvodniť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.“.

29. Nenaplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku výkonom prehladky rúk sťažovateľky znalcom bez prítomnosti jej obhajcu najvyšší súd odôvodnil takto: *„Za situácie, keď sa obvinená dobrovoľne podrobila súčinnosti so znalcom, i bez prítomnosti obhajcu, pričom uvedenú dobrovoľnosť ani ochotu súčinnosti so znalcom v podanom dovolaní žiadnym spôsobom nerozporovala, nie je potom zrejmé, v čom by malo byť porušené jej právo na obhajobu, a už vôbec nie zásadným spôsobom. Inými slovami ak obvinená dobrovoľne poskytla znalcovi súčinnosť pri výkone jeho znaleckej činnosti, potom toto poskytnutie súčinnosti nemôže označovať za porušenie svojho práva na obhajobu zásadným spôsobom.“* Sťažovateľka v dovolacom konaní namietala aj spôsob hodnotenia jej výpovede v konaní pred súdom a odmietnutia vypovedať v prípravnom konaní krajským súdom. Podľa najvyššieho súdu *„ide o tzv. námietky skutkové, t. j. námietky týkajúce sa preskúmania správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu (vrátane posudzovania správnosti hodnotenia jednotlivých dôkazov), ktoré však dovolací súd s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku v rámci dovolania podaného obvineným nemôže skúmať ani meniť.“*

30. Sťažovateľka v rámci dovolacieho konania predložila znalecký posudok a psychofyziologické overenie na účely podporenia svojej vierohodnosti, pričom tieto listiny netvorili obsah v odvolacom konaní predloženého spisového materiálu, a preto najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol, že *„Na rozdiel od odvolania (§ 311 ods. 4 Trestného poriadku), však dovolanie nemožno oprieť o nové skutočnosti a dôkazy, ale je možné poukazovať a namietat' len skutočnosti a dôkazy, ktoré boli predmetom konania na prvostupňovom a odvolacom súde.“*

31. Spomedzi všetkých námietok sťažovateľka v dovolaní zaradila námietku nepreukázania svojej viny a nedostatočného hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi najmä pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, avšak najvyšší súd aj v tomto prípade konštatoval: *„obvinená sa primárne domáha prehodnotenia jednotlivých záverov vykonaných konajúcimi súdmi. Ako však už bolo v predchádzajúcich častiach tohto uznesenia uvedené, dovolacie námietky obvinenej vzťahujúce sa k hodnoteniu jednotlivých dôkazov sú námietkami skutkovými.“* Pre úplnosť sa žiada uviesť, že z rozsudku prvostupňového súdu i uznesenia odvolacieho súdu je zrejmé, že oba sudy sa v odôvodneniach svojich rozhodnutí veľmi podrobne zaoberali tak hodnotením dôkazov vykonaných vo veci, ako aj jednotlivými obhajobnými

námietkami obvinenej. Nebolo by preto možné prisvedčiť ani tvrdeniu obvinenej o arbitrárnosti alebo nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdov nižších stupňov.“

32. Na námietku nezákonnosti dôkazu – telefonických rozhovorov z výkonu väzby medzi sťažovateľkou a jej matkou najvyšší súd reagoval: *„Len samotná skutočnosť, že obvinená s § 21 ods. 3 Zákon č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby nesúhlasí, nie je dôvodom, pre ktorý by dôkaz zabezpečený v rámci zákonnej licencie podľa tohto ustanovenia mal byť nezákonne vykonaný. Jedinou výnimkou, kedy v zmysle tohto ustanovenia hovor obvineného nesmie byť monitorovaný a zaznamenávaný, je telefonovanie obvineného s obhajcom, čo však matka obvinenej nebola.“*

33. K namietanému spôsobu vykonávania obhliadky miesta činu najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol: *„obvinená neuvádza žiadne ustanovenie Trestného poriadku, ktoré by mali orgány činné v trestnom konaní pri vykonávaní obhliadky miesta činu porušiť, opätovne smeruje svoje dovolacie námietky k posudzovaniu nezákonnosti, ale správnosti vykonania tohto dôkazu, teda k posudzovaniu správnosti zisteného skutku, ktorý však najvyšší súd pri dovolaní obvinenej s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku nemôže skúmať a meniť.“*

34. K nenaplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd v napadnutom uznesení primárne odkázal na s. 77 rozsudku okresného súdu, pričom nad rámec toho uviedol: *«najmenej 49 bodných, resp. bodno-rezných rán, ktoré boli poškodenému obvinenou zasadené, a ktoré sú popísané aj v skutkovej vete rozsudku, ich smer a intenzita, sa skutočne vymyká i „bežnému“ rámcu spáchania trestného činu vraždy. Nie je preto, aj s poukazom na výstižné odôvodnenie prvostupňového súdu, možné mať pochyb o surovom spôsobe spáchania činu obvinenou. Pokiaľ ide o obvinenou namietané spáchanie skutku trýznivým spôsobom konania, aj v tejto časti je potrebné dať za pravdu odôvodneniu rozsudku prvostupňového súdu, že pri posudzovaní tohto spôsobu spáchania skutku nie je rozhodujúce, ako dlhý časový úsek trval, ale aké útrapy musel poškodený pociťovať.»*

35. Najvyšší súd v napadnutom uznesení napokon konštatoval aj nenaplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, vo vzťahu ku ktorému konštatoval: *„najvyšší súd nezistil pochybenia vo vzťahu k aplikácii § 117 ods. 3 Trestného zákona. Z citovaných častí rozhodnutia je zrejmé, z akého dôvodu konajúce súdy pri rozhodovaní o uložení trestu obvinenej nepovažovali trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 Trestného zákona za dostatočnú a z akých dôvodov pristúpili k uloženiu trestu podľa trestnej sadzby uvedenej v § 117 ods. 3 Trestného zákona. Zhodne z ich závermi pritom možno zopakovať, že obvinená bola trestne stíhaná za obzvlášť závažný zločin vraždy, spáchaný mimoriadne brutálnym spôsobom, voči osobe blízkeho kamaráta, v silnom afekte s následným vysoko agresívnym inštrumentálnym smrtiacim konaním, navyše bez zjavného motívu. Konajúce súdy postupovali správne, keď pri výmere trestu obvinenej vychádzali zo sadzby uvedenej v § 117 ods. 3 Trestného zákona. Trest odňatia slobody bol preto obvinenej uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.“*

36. S poukazom na rozsiahle a podrobné kruciálne dôvody reagujúce na všetky podstatné dovolacie námietky ústavný súd dospel k záveru o neexistencii dôvodu na vyhovenie názoru sťažovateľky o nedostatku odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, resp. jej tvrdeniu, že sa najvyšší súd s jej dovolacou argumentáciou nevysporiadal ústavne konformným spôsobom. Práve naopak, ústavný súd považuje napadnuté rozhodnutie za plne konformné s požiadavkami základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Samotná skutočnosť, že sťažovateľka zastáva

v ústavnej sťažnosti iný právny názor na spôsob, akým posúdil jej dovolanie najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uznesenia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu substituovať právny názor najvyššieho súdu vlastným právnym názorom (m. m. napr. III. ÚS 394/2023, IV. ÚS 639/2023).

37. Je potrebné pripomenúť, že systémy všeobecného a ústavného súdnictva sú oddelené, aj keď v určitej miere komplementárne justičné systémy. Činnosť ústavného súdu vzhľadom na jemu zverenú subsidiárnu funkciu vo vzťahu k všeobecným súdom nemožno však v žiadnom prípade interpretovať tak, že predstavuje ich ďalšiu inštanciu. To platí rovnako nielen v rovine procesných, ale najmä v rovine meritórnych otázok.

38. Jadro námietok sťažovateľky v jej ústavnej sťažnosti je opakovaním dovolacej argumentácie, a to bez akéhokolvek ústavnoprávneho presahu. Nielen podstatou konania pred ústavným súdom, ale najmä podstatou samotnej ústavnej sťažnosti má byť z hľadiska jej potenciálneho úspechu argumentácia majúca predovšetkým relevantný ústavný, a teda nielen zákonný rozmer. Takú však v ústavnej sťažnosti bolo možné ťažko identifikovať. Náprava zákonných porušení je vo výlučnej právomoci všeobecného súdnictva a do kompetencie ústavného súdu patrí predovšetkým ochrana ústavnosti. Ústavnosť je jadrom zákonnosti, teda kým všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, rovnaký záver nemožno *vice versa* učiniť vo vzťahu k ústavnému súdu. Zo žiadneho normatívneho ustanovenia totiž nevyplýva skutočnosť, aby bol ústavný súd v rámci preskúvania sťažností fyzických osôb a právnických osôb povinný zaoberať sa namietanými porušeniami zákona, a to bez kumulatívne namietanej ústavnoprávnej relevancie.

39. Ústavný súd preto dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu a odmietol ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, nerozhodoval už o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu